

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 4. septembra 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 105.

Otvoritev Ljubljane v jeseni.

Lepo manifestacije slovenske žilavosti in vztrajnosti. — 160 letni jubilej Kmetijske družbe — ponos naših kmetovalcev.

V soboto, dne 1. septembra t. l. ob pol 10. dopoldne se je vršila ob najlepšem vremenu svečana otvoritev XI. velesejmske prireditve »Ljubljana v jeseni«, ki je bila to pot zlasti slovesna, ker se je obenem vršila tudi otvoritev velike jubilejne kmetijske razstave. Že površen pregled cele prireditve in sporedi raznih revij, tekmovanj, odlikovanj in vsega drugega, kar se vrši letos v okviru »Ljubljane v jeseni«, nam nudi najlepšo sliko o celokupnem našem gospodarskem delu, položaju in stremljenjih, nudi pa tudi zopet nov dokaz, da prireditve našega velesejma pridobivajo z leta v leto na važnosti in pomenu, da je velesejem sam slovenskemu gospodarstvu ne samo v ponos, ampak tudi v veliko korist. Število interesentov iz vseh krajev je vedno večje in število sklepov vedno bolj razveseljivo. Ob velesejmskem življenju oživi cela Ljubljana, ki dobi veselejše, živahnije lice!

Že pred napovedano uro so se zbirali na velesejmskem prostoru odlični zastopniki in gostje, med drugimi gg.: zastopnik Nj. Vel. kralja divizijski general Nedič, veliki župan Vodopivec, knezoškof dr. A. B. Jeglič, predsednik ljubljanskega oblastnega odbora dr. Natlaččen, predsednik mariborskega oblastnega odbora dr. Leskovar, generalni tajnik Zbornice TOI dr. Fran Windischer, ljubljanski župan dr. Puc, zastopniki Kmetijske družbe, univerze, sodnije in mnogih uradov, korporacij in organizacij.

Svečanost je otvoril predsednik velesejma g. dr. Fran Bonač z naslednjim pozdravnim govorom:

Ko otvarjamo XI. velesejmsko prireditve »Ljubljana v jeseni«, mi je v prijetno dolžnost, da vas s tega mesta kar najbolj prisrčno pozdravim. Dovoljujem si pred vsem najspoštlivejše pozdraviti zastopnika Nj. Vel. kralja, gosp. diviz. generala Nediča.

Pozdravljam posebej g. velikega župana ljubljanske oblasti, predsednika ljubljanskega oblastnega odbora, gosp. predsednika mariborskega oblastnega odbora, spoštovane zastopnike naše junaške vojske, prečastito duhovščino in ugledni konzularni zbor.

Nadalje mi je zopet pozdraviti gosp. župana slovenske prestolice, g. župana lepega mesta Maribora, gg. državne in oblastne poslance in gg. predstavnike gospodarskih, stanovskih in kulturnih zbornic, organizacij in ustanov.

Tudi pri tej priliki naj se spomnem našega novinarstva ter naj mi izrečem zahvalo za vplivno podporo, ki jo nam rade volje nudi.

Gospoda moja! Letošnja »Ljubljana v jeseni« nam kaže pestro sliko, ustvarjeno z mnogim trudom. Hvaležno se spominjam vseh požrtvovalnih sodelavcev, ki so pomagali pri tej prireditvi. Največ hvale in priznanja pa gre matični slovenskega kmetijstva, ugledni »Kmetijski družbi za Slovenijo«, ki letos slavi 160-letnico svojega plodonosnega delovanja. V proslavo tega jubileja, ki je pravi narodni praznik, je na našem prostoru uredila ponosno »Jubilejno kmetijsko razstavo«, ki daje celi naši prireditvi vzvišen pomen.

Prepuščam predsedstvu »Kmetijske družbe«, da vam obrazloži svoja stremljenja in hotenja.

Meni bodi dovoljeno, da tej prezašlužni korporaciji izrekam iskrene čestitke k nad vse častnemu jubileju in naše najboljšje želje k nadaljnemu plodonosnemu delu za srečen napredek slovenskega kmetijstva.

Ob otvoritvi naše velesejmske izložbe »Ljubljana v jeseni« se radostno in udana zahvaljujem Nj. Vel. kralju, ki je blagonaklonjeno prevzel pokroviteljstvo te prireditve. Naj živi Nj. Vel. kralj Aleksander I.!

Po pozdravu predsednika g. Bonača je predsednik Kmetijske družbe za Slovenijo g. Ivo Sancin pozdravil goste z naslednjimi besedami:

»Kot točasni predsednik Kmetijske družbe za Slovenijo si štejem v posebno čast, da smem v imenu Kmetijske družbe in njenih 17.000 članov - kmetovalcev pozdraviti Vas, odlični gostje, ki ste prihiteli od blizu in od daleč, da dostojno proslavimo 160-letnico naše najstarejše gospodarske organizacije v Sloveniji, organizacije, ki si s pravico prilašča velik del zasluga za uspehe, ki jih ima danes slovenski narod na kulturnem, političnem, posebno pa na gospodarskem polju. Da ni ta samohvala pretirana, razvideli boste, velecenjeni gostje, iz dejstev, ki jih hočem le na kratko nanizati.

Kmetijska družba se je ustanovila že leta 1767. pod imenom »Društvo poljedelskih in koristnih umetnosti v Ljubljani«.

To društvo je ustanovilo l. 1769. prvo tehniško šolo, l. 1771. prvo kmetijsko šolo, izvedlo je, prekop Grubarjevega kanala za odtok Ljubljanice in začelo osuševati Ljubljansko barje.

Društvo je proučilo gospodarske razmere na deželi in sestavilo navodila za zboljšanje istih. Takrat se je vpeljala tudi setev štajerske detelje in lucerne in se je razširila saditev krompirja. Pospeševati se je začela umna živinoreja ter so se uvedle španske ovce.

Leta 1804. se je društvo preosnovalo v »Poljedelsko društvo deželnih stanov na Kranjskem«.

Leta 1823. se je ustanovil pri družbi Narodni muzej, ki ga je ta upravljala in zbirala gradivo zanj do leta 1832., ko ga je prevzelo Muzejsko društvo. Družba je v tej dobi kot prva začela obdelovati Ljubljansko barje ter ustanovila na njem Karolinsko in Francovo posestvo.

V tem letu je družba kupila tudi Poljansko posestvo v Ljubljani, na katerem je ustanovila prvo drevesnico na Kranjskem in katera obstoja še danes ter je doslej razdelila na sto in sto ti-soče žlahtnih sadnih drevesc po vsej Sloveniji. V to dobo spadajo tedaj prvi početki umnega sadjarstva, pa obenem tudi prvi početki slovenske kmetijske literature. Izdal se je Kranjski vrtnar in Čebelarček.

Leta 1850. je družba ustanovila Podkovsko šolo in Živinsko bolnico ter je oboje vzdrževala do l. 1919., ko ju je odstopila državni upravi. V tem letu je bila ustanovljena tudi triletna kmetijska šola na Poljanah, ki pa je po nekaj letih prenehala, jo je pa po nekaj letih po družbenem prigovarjanju zopet otvoril tedanji Deželni odbor.

V tej dobi je družba posebno pospeševala sadjarstvo, čebelarstvo in živinorejo, uvajala je plemenske bike in mrjase.

Bleiweis je l. 1843. ustanovil »Kmetijske novice«, ki so bile njeno glasilo, ki je bilo merodajno v vsem tedanjem javnem življenju.

Po Bleiweisovi smrti je bil sloven-

ski narod narodno probujen, njegovo gospodarsko stanje pa je bilo jako zanemarjeno in slabo. Po Bleiweisovi smrti je prevzel tajniško mesto Kmetijske družbe l. 1884. Gustav Pirč. Kot odlični in vnet Slovenec in kot odlični strokovnjak je kmalu uvidel, da je pri družbi nujno potrebno delovanje osredotočiti predvsem na izvajanje gospodarskega programa.

Družba je ustanovila tudi žitnico v Ljubljani, v kateri se je hranila pšenica za slabe letine. V okviru družbe se je tedaj ustanovilo tudi Obrtno društvo v Ljubljani. Prvič se je v tej dobi začela propaganda za uporabo umetnih gnojil. Uljudno vabim vso navzočo gospodo, da si izvoli ogledati to razstavo in da spozna tako vsaj v mali meri delovanje Kmetijske družbe. Oblastnemu odboru v Ljubljani in Mariboru najlepša hvala za nakazane in izplačane primerne podpore.

Vse to, kar boste videli, nam nudi lepa naša slovenska domovina. Slovenija je gotovo najnaprednejši del tudi na polju kmetijstva v naši državi.

Po končanem govoru je prosil predsednika oblastnega odbora g. dr. Natlaččen, da otvori razstavo. G. predsednik dr. Natlaččen je nato v izbranih besedah podčrtal važnost našega velesejma, a posebej kmetijske razstave. Čestital je Kmetijski družbi k izrednemu jubileju in ji izrekel toplo zahvalo za vse njeno uspešno delo v prid slovenskemu kmetijstvu.

Godba dravske divizije je zaigrala narodno himno in s tem je bil formalni akt otvoritve zaključen.

Nato se je vršil ogled razstavnih prostorov. Naravno, da ni med ogledom manjkalo besed odkritega priznanja vzornemu predsedniku velesejma g. Bonaču, vztrajnemu in spretnemu ravnatelju g. Dularju, nadalje organizatorjem kmetijskega oddelka, predvsem predsedniku g. Sancinu in ing. Lahu.

Ob 13. uri se je vršil v prostorih Kazine slavnostni lunch, ki ga je priredila gostom v čast Kmetijska družba in katerega se je udeležilo obilno število odličnikov. Vrstile so se zdravice, v kojih se je poudarjalo važnost in pomen 160 letnega jubileja Kmetijske družbe zlasti za visoko stopnjo slovenskega kmetijskega stanu in za razvoj gospodarstva Slovenije sploh.

ZVEZA TRGOVSKIH GREMIJEV IN ZADRUG ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI

ima

plenarno sejo zveznega načelstva

v petek, dne 7. septembra 1928 ob 10. uri dopoldne v Ljubljani v posvetovalnici Zbornice TOI, Beethovnova ulica 10 (pritliče, desno) z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo predsedstva.
2. Monopolna uprava in prodaja soli.
3. Pravilnik o odpiranju in zapiranju trgovin.
4. Poročilo o stanju zadeve točilnih pravic.
5. Reorganizacija trgovskega nadaljevalnega šolstva.
6. Nova naredba o krošnjarenju.
7. Raznoterosti: Predlogi gremijev, reševanje prošenj glede zvezne doklade itd.

Ljubljana, dne 31. avgusta 1928.

Podnačelnik: Josip J. Kavčič l. r.

Tajnik: Anton Pedgoršek l. r.

Izgledi za izvoz iz Slovenije v izvozni sezoni 1928/29.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo prireja vsako leto ob pričetku izvozne sezone anketo, da se ugotovijo količine izvoza blaga, ki ga bo predvidoma mogoče v bodoči izvozni sezoni izvoziti. O rezultatih te ankete, o katerih se bo razpravljalo na prihodnjem izvozniškem kongresu dne 8. in 9. septembra v Beogradu, je podal včeraj zbornični tajnik g. Ivan Mohorič potom novootvorjene radijopostaje v Ljubljani sledeče zanimivo sumarno poročilo:

Šumski proizvodi. Glavni kontigent izvoza iz Slovenije tvorijo šumski proizvodi, med njimi predvsem stavben les vseh vrst. V normalnih letih se računa, da izvozi Slovenija ca 25.000 do 30.000 vagonov stavbnega lesa v vrednosti ca 250 do 300 milijonov dinarjev. Poleg tega se izvažajo še do 5000 vagonov drv za kurjavo v povprečni vrednosti 8 do 10 milijonov dinarjev in ca 2000 vagonov lesnega oglja. V tekočem letu je poslovna konjunktura za izvoz lesa mnogo boljša kot lansko leto, posebno za izvoz pragov in bukovine se pričakuje, da bo izvoz za 30% večji kakor prejšnja leta. Momentano pa je položaj v izvozni trgovini radi kritičnega pomanjkanja železniških vagonov zelo nepovoljen. Železniška uprava danes ni v stanju niti 10% vagonov naročil pokrivati z razpoložljivim parkom in zato večina izvoznikov ne bo mogla izkoristiti v zadostni meri jesenske konjunktura. Razen gradbenega lesa pride tudi v rastoči meri izvoz surovih brzojavnih drogov in ca 1300 m³ impregniranih drogov za bodočo izvozno sezono v poštev. Izvoz delov za leseno embalažo se ceni ca 200 vagonov, a izvoz upognjenega pohištva, ki se mora boriti z velikimi težkočami, pa na 7.000.000 dinarjev.

Žito in povrtina. Izvoz žitaric, ki igra za trgovsko bilanco naše države tako pomembno vlogo, za Slovenijo ne pride v poštev. Slovenija pridela povprečno dve tretjini žita, ki je potrebno za prehrano prebivalstva, dočim mora ostanek, ki se ceni za bodočo sezono na ca 5000 vagonov, dovažati iz Srema in Vojvodine. Izdatek za nakup žita, ki ga plačujemo žitrodrom krajem izven Slovenije, znaša torej ca 150 milijonov dinarjev in pomeni znatno obremenitev slovenske gospodarske bilance. Nasprotno pa smo izvažali v normalnih letih iz Slovenije večje količine povrtine in sočivja in sicer do 4000 ton fižola in do 20.000 ton krompirja. Letos pa se bo po prejetih poročilih pridelalo zelo malo fižola, računa se komaj eno četrtino lanskoletnega pridelka, ker ga je uničila suša tako, da za izvoz ne bo skoro nič preostalo. Isto velja tudi glede krompirja, zelja in druge zelenjave, ki je vsled suše zelo trpela, le čebule bo mogoče večje količine izvoziti. Tudi pridelek sena in otave bo komaj zadostoval za prehrano domače živine preko zime.

Sadje. Poleg povrtine je važen izvozni produkt Slovenije sadje. Letošnja sadna letina v Sloveniji je zelo trpela radi mraza, slane ter hladne spomladi. Velik del sadov je pozneje radi suše prezgodaj odpadel tako, da bo v pretežnih krajih Slovenije pridelek minimalen. Največ sadja za izvoz bo v mariborski okolici in v Slovenskih goricah tik ob severni meji. Ceni se, da bomo izvozili okrog 50 va-

gonov namiznih jabolk in ca 800 vagonov navadnih jabolk, ki gredo večinoma za industrijsko predelavo v Avstrijo in Nemčijo. Pridelek hrušk je zelo majhen. Računa se na do 2000 ton pridelka moštnice in 400 ton zlahtnih hrušk. Orehe je po večini uničila zima tako, da za izvoz letos ne bo preostalo ničesar. Medtem pa se v splošnem pričakuje, da bo v jeseni veliko povpraševanje po našem sadju iz inozemstva, kjer je bila v splošnem slaba sadna letina. Glede grozdja in vina se letine sedaj še ne more oceniti, ker je vse odvisno od vremena v mesecu septembru in oktobru. V splošnem so izgledi za izvoz v Avstrijo povoljniji, ker se računa doma s padcem cen.

Hmelj. Med industrijskimi rastlinami pride za Slovenijo v poštev za eksportne svrhe samo hmelj, dočim sta konopina in lan špecijski proizvod Podravine, opij in duhan pa južne Srbije. Od cele žetve hmelja, ki se pridelava v Sloveniji, izvažamo okrog 95%. Na podlagi soglasnih ocen hmeljarskih izvoznikov iz Slovenije, se bo izvozilo v bodoči izvozni sezoni 1928-1929 od 2200 ton do 2500 ton hmelja v vrednosti od 70 do 100 milijonov dinarjev.

Živina. Izgledi za izvoz živine in živalskih proizvodov v inozemstvo so od leta do leta slabši. Glavni trg za izvoz živine in živalskih proizvodov je bila za Slovenijo dosedaj Avstrija. Na dunajskem tržišču je sicer jugoslovanski izvoz igral le neznatno vlogo napram poljskemu in madžarskemu, vendar je bil za naše kraje, posebno za mariborsko oblast, zelo važen. Ker smo pa bili v toku letošnjih pogajanj primorani koncentrirati Avstrijem povišanje uvozne carine za govedo od 5 na 8-50, odnosno 10 zlatih kron in 100-odstotno povišanje uvozne carine na mesnate svinje in končno povišanje carine na mrzlokrvne konje, bo izvoz v Avstrijo od momenta, ko se ratificira in uveljavi ta naknadni sporazum, ki je bil dne 9. julija na Dunaju podpisan, do skrajnosti otežkočen. Radi tega se danes ne more niti približno oceniti izvoza živine iz Slovenije. Ker je Slovenija izrazito živinorejska pokrajina, bomo primorani poiskati po izgubi srednjeevropskih tržišč novo orizitacijo.

Mleko in maslo. Izvoz mleka je tekom zadnjih let popolnoma propadel. Statistika kaže od leta 1924 za celo državo sledeče katastrofalno nazadovanje, ki zadene seveda z nad 90% Slovenijo:

Leto	Količina kg	Vrednost Din
1924	11.582.547	29.082.252
1925	5.895.207	13.926.744
1926	1.621.813	3.469.396
1927	224.958	453.379

Nepovoljni so izgledi tudi glede izvoza masla, nekoliko boljji so za izvoz sira. Velika ovira pri izvozu obeh je to, da produkcija ni tipizirana in izvoz ni centralno organiziran.

Jajca. Veliko vlogo v gospodarski bilanci Slovenije igra izvoz jajc. Zanj pride predvsem mariborska oblast v poštev, ki posveča perutinarstvu mnogo več pažnje, kakor pa ljubljanska oblast. Izvoz jajc iz Slovenije v bodoči izvozni sezoni se ceni na ca 500 vagonov, kar predstavlja vrednost nad 75 milijonov dinarjev. Toda tudi za izvoz jajc se vedno bolj poostrujejo konkurenčne prilike na tržiščih v Švici in Nemčiji, kjer se že povsod čuti efekt pojačenega racijonalnega domačega gojenja perutnine.

Rudarski proizvodi. Med montaništnimi in žgalniškimi proizvodi pride v Sloveniji predvsem izvoz svinca v poštev, ki bo ostal prilično na dosedanjem nivoju ca 9000 ton in izvoz cinka in cinkovega prahu, ki ga izdelujemo iz importirane rude in ki bo znašal predvidoma do 2300 ton v vrednosti 16-5 milj. Din. Pri izvozu svinca se čuti na svetovnem tržišču velika nadprodukcija in so cene v toku preteklega leta nazadovale za ca 25%. Dočim smo leta 1925 izvozili 10.690 ton svinca in izkupili zanje 133-8 milj. Din, smo dobili leta 1927 za 9494 ton samo 72.000.000 dinarjev, torej pri 1200 ton manjši količini za 61 milijonov dinarjev nižjo vsoto izkupička.

Tudi izvoz premoga iz Slovenije stalno nazaduje. Glavni vzrok nazadovanja je nadprodukcija na svetovnem trgu in dumping angleškega premoga napram kontinentalnim prevojnencem premoga, ki nam onemogočuje vsako večje plasiranje premoga v Italiji. V Avstriji pride vedno bolj do izraza povečanje kapacitete produkcije štajerskih premogovnikov, dočim je madžarska vlada že preteklo leto v znatni meri otežkočala uvoz inozemskega premoga. Celokupen izvoz iz Slovenije je znašal:

Leto	Množina kg	Vrednost Din
1924	191.425.355	102.299.033
1925	142.466.391	50.815.708
1926	142.789.171	32.728.751
1927	118.488.809	27.999.802

Pri tem je treba v tekočem letu računati še z nadaljnim padcem izvoza.

Za prihodnjo izvozno sezono se računa, da se bo izvozilo iz Slovenije ca 50.000 ton rujavega premoga v vrednosti 8 do 10 milijonov dinarjev.

Kemični proizvodi. Med industrijskimi obrati v Sloveniji imajo izrazito eksporten značaj elektrokemične tovarne, tovarne umetnih gnojil, elektrotermični zavodi, taninska industrija in industrija aluminijevih polfabrikatov. Pa tudi od produkcije ostalih pri nas zastopanih industrijskih panog, pripade velik del na izvoz. Eksportne industrije se morajo vsekozi na svetovnem tržišču boriti z močno konkurenco industrializiranih držav in je zato donos eksporta naših industrijskih izdelkov vsled vedno težjih prodajnih prilik od leta do leta slabši, ne glede na to, da se jim doma z raznimi ukrepi vedno podražuje produkcija.

Od umetnih gnojil računamo, da se bo izvozilo v bodoči izvozni sezoni ca 26.000 ton apnenega dušika in 1500 ton kostne moke v skupni vrednosti ca 38 milijonov dinarjev. Tipično za naše prilike je, da morajo tovarne umetnih gnojil nad 90% svoje produkcije izvažati v inozemstvo, a za naše prilike v živinorejstvu je interesantno, da izvozijo oljarske industrije tudi nad 90% odpadkov in ostankov, ki služijo kot izborna močna krmilna sredstva, v Avstrijo, na Češkoslovaško in Nemčijo, ker doma ni zanje porabe.

Vrednost eksportiranih aluminijevih polfabrikatov 3600 ton se ceni na ca 12 milijonov dinarjev. Med ostalimi elektrotehničnimi produkti bi bilo navesti elektrode in ferosilicij skupno do 3500 ton v vrednosti ca 17 milijonov dinarjev.

Železarski izdelki. Izmed železarskih izdelkov pride v poštev izvoz kos in srpov, ki gre v glavnem v balkanske države, nadalje motik, sekir ter verig, deloma tudi kovanih žebeljev in končno emajlirane posode in specialnega jekla, v skupni količini ca 2300 ton v vrednosti nad 24 milijonov dinarjev. Izvoz železnih izdelkov iz Slovenije bi bil lahko znatno večji. Navedene količine predstavljajo minimum, na katerega je padel naš izvoz vsled neurejenih trgovsko-političnih prilik na Balkanu. Naš izvoz v Turčijo je obremenjen z nezmagljivimi surtakсами. Z Bolgarijo nimamo trgovske pogodbe. Pogodba z Grčijo še ni uveljavljena in z ostalimi državami na Levantini sploh nimamo urejenih trgovinskih odnošajev. To nepovoljno stanje onemogočuje naš izvoz v te kraje, kjer bi naša industrija sicer lahko imela dobra tržišča.

Usnje in strojila. Znatno je tudi izvoz usnjarske industrije v Sloveniji, ki se ceni v bodoči sezoni na ca 500 ton v vrednosti nad 34 milijonov dinarjev. Za izvoz pridejo predvsem v poštev kruponi, likanec, bokskalf in ostale vrste gornjega usnja, svinjetina in gonilni jermeni. Naša usnjarska industrija je imela pred vojno po vsej Levantini razvite trgovske zveze, ki jih dosedaj vsled obstoječih neprilik še ni mogla obnoviti.

Izvoz strojilnih izvlečkov iz Slovenije se ceni za prihodnjo sezono na 4000 ton v vrednosti okrog 28 milijonov dinarjev.

Papir in lepenka. Tudi izvoz papirja in lepenke se zadovoljivo razvija. Večina tovarov lepenke dela predvsem za domačo potrebo in se ne bavi

z eksportnimi posli. Izvoz se ceni zato le na 1800 ton v vrednosti ca 5 milijonov dinarjev. Izvoz papirja pa bo znašal ca 4000 ton v vrednosti ca 18 milijonov dinarjev.

Močna krmila. Oljarska industrija eksportira ca 2700 ton lanenih tropin v vrednosti 8 milijonov dinarjev, 2000 ton oljnatih pogač in 1000 ton otrobov ter do 800 ton bučnega olja v vrednosti do 15 milijonov dinarjev.

Med ostalimi industrijskimi proizvodi, ki se izvažajo, je omeniti še železne barve, ki gredo v Levanto in Anglijo, nadalje glicerini, kostno mast, ki služi kot surovina za milarne, in klej ca 400 ton v vrednosti nad 5 milijonov dinarjev.

V gornjih navedbah so obseženi podatki samo za glavnejše izvozne panoge. Poleg navedenih pa izvažamo v znatnih količinah tudi še mineralne vode, vino, alkohol, izdelke slamičarske industrije, sitarske izdelke, parketne deščice, furnirje, brusne kamne in steklarske izdelke.

Ako torej resumiramo na kratko, je izvozna prognoza sledeča:

Izgledi za izvoz agrarnih proizvodov in živine niso posebno ugodni, dočim bo izvoz industrijskih proizvodov predvidoma ostal po količini na lanskoletni višini, računati pa mora po večini še z nadaljno oslavitvijo cen. Izvoz lesa je v prvi vrsti odvisen od pravočasnega omiljenja sedanje prometne krize. Prilike v izvozu v splošnem torej ne dajejo nikakega povoda k posebnemu optimizmu, ker ovira izvoz nebroj neprilik.

LEGITIMACIJE ZA TRGOVSKE POTNIKE.

Za izdajo legitimacij trgovskim potnikom ponovno obveščamo, da morajo tvrdke same predložiti prošnje Zbornici za trgovino, obrt in industrijo.

Prošnji, kolkovani s kolkom za 5 Din je priložiti po 1 kolek za 10 Din ter po 5 Din v gotovini za zbornično takso. Priložiti je tudi sliko potnika.

V prošnji je navesti o trgovskem potniku naslednje podatke: a) ime in priimek, b) kraj in datum rojstva, c) domovinsko občino, d) kraj stalnega bivanja (tudi ulico in hišno številko), e) postavo potnika (cm), f) barvo las in oči ter g) eventualna posebna znamenja.

* * *

MEDNARODNA SLADKORNA KONFERENCA.

V bodočih tednih enkrat se bo vršila v Parizu mednarodna konferenca sladkornih producentov, ki se je bodo udeležile poleg drugih tudi Rusija, Amerika in Kuba. To je že znano, da so se vršile konference o omejitvi sladkorne produkcije, seveda v svrhu zvišanja cen; določili so omejitve s peso ali s trstom obdelane zemlje. Nekateri države so obljubile zmanjšano produkcijo, tako tudi Kuba. Zdi se pa, da države niso držale dane besede. Sedanja konferenca naj določi striktno izvajanje dane besede.

* * *

SPLOŠNO IZPRTJE V NEMŠKI MOŠKI KONFEKCIJI.

Zveza delodajalcev nemških konfekcionarjev obleke gospodov in dečkov je sklenila splošno izprtje konfekcijskih delavcev, in je stopilo to izprtje 27. avgusta v veljavo. Spričo pomena, ki ga ima nemška konfekcijska panoga tudi kot eksportna obrt, ne bo mogla ostati ta velika kriza v nemški državi brez vpliva tudi na inozemstvo.

* * *

ZVIŠANJE TARIF NA NEMŠKIH ŽELEZNICAH.

Nemški državni železnici je dovolilo državno razsodišče, da sme tarife toliko zvišati, da bo dobila za 250 milijonov mark več dohodkov. Teh 250 milijonov naj se razdeli v razmerju 4:1 na blagovne in na osebne tarife; prve bodo nesle torej 200 milijonov mark več, druge 50 milijonov. Ta ureditev odgovarja nekako predlogu državne železnice. Natlačni rok za zvišanje tarif v razsodbi ni naveden; rečeno je samo, naj uveljavi državna železnica nove tarife kolikor mogoče hitro. Ta poziv pač ne bo dvakrat izrečen. Razsodbo so dostavili strankam, državnemu prometnemu ministru in družbi državne železnice.

GOSPODARSKI POLOŽAJ ITALIJE.

Italijanski državni gospodarski minister je podal v ministrskem svetu poročilo o gospodarskem in industrijskem položaju Italije. Kljub neugodnim vremenskim razmeram bo dal žitni pridelek 64 milijonov met. stotov, bo prekosil povprečnost l. 1926/27 ter bo dosegel rekord zadnjih dvajsetih let. Pridelek sladkorne pese bo večji kot je bil lani in bo morda mogel kriti povprečno porabo prebivalstva, ki znaša 3 milijone met. stotov. Pridelek vina in oliv obeta kljub suši zadnjega časa dobro produkcijo, čeprav ne izborna. Industrijski položaj kaže nalahne znake boljšanja, zlasti v železni in v raznih panogah strojne industrije. Dalje je minister omenjal razne naredbe za zaščito poljedelstva, zlasti naredbo za olajšanje dobave poljedelskih kreditov.

* * *

AMERIKANCI IN OBČINSKA POSOJILA.

V zadnjem času se pojavlja zanimanje ameriških finančnih skupin za naložbene listine evropskih držav; tako poročajo, da so dobile avstrijske občine več tozadevnih ponudb. A do zaključka v Avstriji doslej še ni prišlo, ker stavijo Amerikanci prehude pogoje; na eni strani zahtevajo 7-odstotno netoobrestovanje, na drugi pa prevzemni tečaj 85 do 86%; po odbitku še drugih stroškov dobiš torej kaj malo izplačanega. Druga težava je pa ta, da hočejo ameriški finančniki izvršiti večje zaključke, za velike vsote, dočim bi radi Avstriji v razmerju s svojimi potrebami večinoma bolj majhne zneske. Razen Dunaja, Linza, Innsbrucka, Gradca in še par drugih mest so v Avstriji le manjše občine, ki ne prenesejo visokih kreditov.

RAZSTAVE IN SEJMI.

III. mednarodni semenj v Solunu. Na III. mednarodnem semnju v Solunu, ki se vrši od 16. do 30. septembra 1928, bo imela tudi naša država svoj poseben paviljon. Jugoslovanska trgovska zbornica v Solunu daje glede semnja vse potrebne informacije in navodila. Naslov zbornice je: Chambre de Commerce du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes à Salonique. Legitimacije za posetnike, ki dajejo pravico na popust, prodaja tudi grški generalni konzulat v Zagrebu po 70 Din. Za poštino je priložiti še 4 Din.

Jesenski velesejem v Frankfurtu se vrši od 30. septembra do 3. oktobra 1928.

Trgovina.

Uvoz tekstilij v Ameriko. U. S. A. so importirale v prvi letošnji polovici za 483.500.000 dolarjev tekstilnih surovin in tekstilnega blaga, ali za ca 3% manj kot v isti dobi lanskega leta. Na surovine pride 60%. Najvažnejšo postavko ameriške tekstilne importne trgovine tvori surova svila; po množini je narasel njen import od 35-2 na 37-1 milj. funtov (1 funt = 453-59 gramov), po vrednosti je pa vsled manjše cene surove svile padel od 193-4 na 179-9 milj. dol. Uvoz volne je po množini padel od 158-4 na 139 milj. funtov, za 12 odstotkov; po vrednosti pa od 50-9 na 47-2 milj. dol. ali za 7%. Import bombaža je padel za 3-02 na 87 milijonov funtov in za 900.000 dolarjev na 21.600.000 dolarjev ali za 3-3 oziroma 4 odstotke.

Podražanje petrolejskih izdelkov. Tekom kratke dobe je narasel bencin v Nemčiji na skoraj dvakratno ceno; liter od 18 na 33 pfenigov. Vzrok za ta ogromni dvig je dejstvo, da so veliki petrolejski koncerni sklenili premirje v svojem konkurenčnem boju, povzročeni svoj čas po zopetnem nastopu Rusov na svetovnem petrolejskem trgu. Rusi so ustanovili v Nemčiji lastno prodajalno družbo, koje prva posledica je bilo medsebojno zniževanje cen, pri čemer je padel liter bencina na 25 pfenigov na mestih tankov in celo na 18 pfenigov v prostih trgovinah. V tem konkurenčnem boju so bili Rusi zmagovalci, in so morali angleški in ameriški koncerni hočeš nočeš skleniti z njimi mir. Takoj so šle cene spet kvišku. Pogajanja med petrolejskimi koncerni se nadaljujejo, in se jih udeležuje tudi nemška veleindustrija. Vse kaže, da bodo cene bencina in bencola še nadalje poskočile.

Zunanja trgovina Poljske. Po izkazu Statističnega urada znaša pasivni saldo poljske zunanje trgovine v juliju 86 milijonov 670.000 zlatov, to je 10,870.000 zlatov manj kot v juniju. Skupna vrednost uvoza je znašala 288 milijonov zlatov. Posebno je narasel eksport živine, tekstilnega blaga in lesa; nazadoval je import živil, žita in tekstilnega blaga, dvignil se je pa import kavčuka, starega železa in strojev.

Industrija.

Višja produkcija petroleja v Rumuniji. Petrolejska produkcija v Rumuniji je narasla v prvem letošnjem polletju na 2 milijona ton; v isti dobi lanskega leta je znašala 1,700.000 ton. Od skupne produkcije so dali večino v rafinerije (1,900.000 ton, lani 1,600.000 ton). Domača poraba je padla od 645.000 ton v prvem lanskem polletju na 628.000 ton letos, eksport se je pa dvignil od 937.000 ton na 1,020.000 ton. Kakor vidimo, gre zelo malo rumunskega surovega petroleja v tuje čistilnice.

Slaba zaposlenost ameriške industrije lokomotiv. V prvih sedmih mesecih tekočega leta so napravili v U. S. A. po podatkih oddelka za trgovino 360 železniških lokomotiv, lani v istih mesecih pa 630. Naročil je imela ameriška lokomotivna industrija na koncu lanskega julija za 400 lokomotiv, na koncu letošnjega julija za 200. Pri tem je treba še upoštevati, da zaposlenost ameriške lokomotivne industrije že lani ni bila zadovoljiva in da je bila veliko slabša kot v letu 1926.

RAZNO.

Belgijski častni konzul v Splitu. Belgijska vlada je imenovala za svojega častnega konzula v Splitu g. Ljubomirja Katalinića.

Družba za eksport ogrskega tobaka. Pod patronanco Britansko-ogrške banke in Ogrske Splošne Kreditne banke pripravljajo v Budimpešti ustanovitev nove družbe za eksport ogrskega tobaka in ogrskih tobačnih izdelkov ter za njih prodajo v inozemstvu. Prva banka bo prevzela 55 odstotkov delnic nove družbe, druga 45 odstotkov. Formalna ustanovitev se izvrši v septembru.

V bombazem obdelani svet v Egiptu cenijo za leto 1928/29 na 730.000 ha, za 14-1% več kot je znašal lani in za 3-6% manj kot je znašala povprečnost preteklih petih let.

Umetni sladkor. Kemika univerze v Zenevi prof. Pictet in dr. Vogel sta na umetni način napravila surovi sladkor ali saharozo. Poskusi so zahtevali dolgoletno in trudapolno raziskovalno delo in duhovito premišljene hipoteze. Za znanstvo je nova znanjba eminentne važnosti, zlasti za medicino, ki bo mogla začeti z raziskovanji o učinkovitosti posameznih sestavnih delov na človeški organizem in na njegovo strukturo. Praktično je pa pomen velike znanstvene iznajdbe seveda zelo majhen. Način izdelovanja umetnega sladkorja je zelo težaven in zelo drag. En gram umetnega sladkorja stane namreč okoli 2500 dinarjev, 1 kg torej 2 milijona in pol. Z neusahljivim in ceninim bogastvom narave človek torej zaenkrat še ne more konkurirati.

Švedski eksport kapitala. Po poročilih švedske bančne in borzne inšpekcije prekaša švedski eksport kapitala v drugem letošnjem četrtletju vsled nakupa inozemskih deviz import za 12,750.000 švedskih kron in je znašal 49,390.000 K. Od inozemskih deviz je prišlo 2,880.000 kron na Nemčijo, 8,280.000 kron na Anglijo, 8,160.000 kron na Francijo, okoli 15 milijonov kron na ameriške in ostale dežele. Od deviz, ki jih je prodala švedska v inozemstvo, je kupila Anglija za 7 mil. 250.000 kron, Francija za 6,440.000 kron, Nemčija za 2,110.000 kron, vse druge dežele skupaj za 20,850.000 kron. Zanimivo je primerjanje izvoza in uvoza deviz pri prvih omenjenih treh državah. Pri vseh treh so Švedski več eksportirali kot importirali.

Dohodki davkov monopolov v Avstriji so se v prvi letošnji polovici v primeri z isto dobo lanskega leta bistveno dvignili. Davčni dohodki so nesli 527-5 mil. šilingov, za 6-3% več kot v prvi lanski polovici, monopoli pa 206 milijonov šilingov ali za 16-9% več.

Izgradba rumunskih vodnih sil. Pričeli so z zgradbo velike hidroelektrične naprave ob reki Jalomici, ki jo financira mednarodna skupina. Delo bo končano leta 1930. Industrije so naročile že za 12 mil. švic. frankov električnega toka. Mednarodna skupina bo napravila v Rumuniji tudi parno napravo, kjer bodo uporabili iz petrolejskih vrečev prihajajoči plin. V družbi je znani švicarski koncern Brown-Boveri.

Banca di Roma izkazuje za prvo letošnje polletje 9,080.000 lir čistega dobička; lani je znašal čisti dobiček vsega leta 18,800.000 lir.

Petroleum-asfalt, nov ameriški eksportni predmet. Vzporedno z razmahom ameriške produkcije in predelave surovega petroleja je narasla v Zedinjenih državah v zadnjih letih tudi produkcija asfalta iz surovega petroleja. Leta 1927 je dosegla rekordni obseg 3,500.000 ton proti 3,100.000 tonam v letu 1926, pri čemer so napravili 60 odstotkov asfalta iz importiranega petroleja. Temu primerno se je dvignil tudi eksport petrolejskega asfalta, od 130.883 ton v letu 1926 na 343.778 ton v letu 1927 in v prvih štirih mesecih t. l. nadalje na 206 tisoč 827 ton proti 107.038 tonam v isti dobi lanskega leta. Torej so eksportirali v prvih štirih letošnjih mesecih že ca. 60% vsega lanskega leta. Evropa je s 60 odstotki glavni odjemalec ameriškega petrolejskega asfalta.

Teagle, predsednik Standard Oil, se pogaja z I. G. Farben glede načrta naprave za dobivanje petroleja iz premoga.

Jod kot hrana rastlin. Potreba dovajanja joda za človeški organizem je bila v zadnjih letih neoporečno dokazana. Tudi v živalskem organizmu se pomanjkanje joda pozna in povzroči na primer pri goveji živini zmanjšano produkcijo mleka. Pridejali so jod vsebujočo mešanico mineralne soli krmi in so dosegli s tem prav dobre uspehe. Prof. Stoklasa je z dolgoletnimi poskusi dokazal, da rastlinam po zemlji dotekajoči jod prinaša najugodnejše uspehe ter da pride s tem tudi živalskeimu in človeškemu organizmu v dobro, ker pač uživata rastline. Zato je prišlo tudi do spora med pristaši naravnega joda, jod vsebujočega čilskega solitra in med pristaši sintetičnega solitra. Obe vrsti sta mnogo uporabljeni gnojili. A v sintetičnem solitru ni joda, kar je gotovo slabše. Čilski soliter pa ni edino gnojilno sredstvo, potom katerega se rastlinam dovaja jod. Znani »superfosfat« vsebuje tudi jod, kar je sedaj nedvomno dokazano. Iz ameriškega Florida Hardrock I. napravljeni superfosfat vsebuje več joda kot pa izdelki iz maroških fosfatov itd. Če vzamemo 34 miligramov joda na 1 kg superfosfata, dá to pri recimo 100.000 tonah že 3400 kg joda, in to se mora že zelo poznati. Superfosfat nima samo le njemu lastne neuttajljive prednosti, da vsebuje v vodi stopljivo fosforovo kislino, temveč vsebuje tudi rastlinam tako koristni jod. Zato bi mu moralo posvetiti poljedelstvo posebno pozornost in bi mu moralo dati prednost pred drugimi umetnimi gnojilnimi sredstvi.

Šmol-ova
„Gumitran“
mast za usnje
edino pravo sredstvo
za konzerviranje usnja
štrapacnih čevljev
„UNIO“, družba z o. z.
Maribor

Dve važni knjižici. V dunajski založbi »Finanznachrichten« je izšla sestava najnovejših zakonov glede avstrijske trgovine z Rusijo. To bi nas še ne zanimalo toliko, če bi ne bil pridejan tudi splošni pregled o sedanjih kupčijskih izgledih v trgovini z Rusijo. V isti založbi je izšel tudi pregled o sedaj jako aktualnem vprašanju glede ruskega petroleja. Naslov: Der Kampf um das russische Erdöl. Vprašanje ruskega petroleja je temelj naspotstva med družbama Standard in Dutch Shell.

Ljubljanska borza.

Tečaj 3. septembra 1928.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-8150
Berlin 1 M	13-5475	13-5775
Bruselj 1 belga	—	7-9125
Budimpešta 1 pengő	—	9-9250
Curih 100 fr.	1094-10	1097-10
Dunaj 1 šiling	8-0070	8-0370
London 1 funt	275-77	276-57
Newyork 1 dolar	56-8050	57-0050
Pariz 100 fr.	221-24	223-24
Praga 100 kron	168-27	169-07
Trst 100 lir	296-80	298-80

Dolžnost vsakega zavednega trgovca je, da pridobi vsaj enega naročnika na »Trgovski list«!

Ivan Hribar:

116

Moji spomini.

8./III. 1913.

18. Vrhniška železnica.

Z Gabrijelom Viktorom Jelovškom na Vrhnikih vezalo me je prijateljstvo. Lepa vrhniška okolica me je, ker je blizu Ljubljane, zvalila večkrat tjakaj. Zlasti sem rad zahajal na vrhniške love, v katerih je bilo razmeroma še največ divjačine. Izlezki antracita pri Ligonji so me celo pripravili do tega, da sem ustanovil družbo za poskusno vrtanje in hodil pogostoma gledat, kako kaj dela napredujejo in ali obetajo kaj uspeha.

Ni se torej čuditi, da sem takoj po potresu leta 1895. prišel na misel, da bi se splošno zanimanje, katero je ta katastrofa za Ljubljano zbudila, dalo morebiti uspešno izkoristiti v dosego železnične zveze med Ljubljano in Vrhniko. Povedal sem to županu Jelovšku in sestavila sva takoj akcijski odbor; sam sem pa prevzel nalogo, da stvar propagujem po ljubljanskem občinskem svetu ter po Trgovskoobratni zbornici. Kot tehten argument za železnico porabil sem potrebo stavbnega materiala za obnovitev Ljubljane in na merodajnih mestih opozarjal, da opeke Vrhnika in njena okolica produkujeta največ — in, kar je prihajalo z ozirom na morebitne prihodnje potresne nevarnosti posebno v poštev — tudi najboljše.

Ko je bila stvar sprožena, obral sem z odposlanstvi, potem pa večkrat sam, vse odločujoče faktorje, da jih obdelam in za stvar pridobim. Posrečilo se je. Po obilnem trudu mi je bilo končno v železniškem ministrtvu naznanjeno, da je stvar v ugodnem smislu odločena in da imam v nekaj dneh pričakovati dotičnega razpisa. — Vrnivši se domov, obiščem Trgovskoobratne zbornice tajnika Ivana Murnika, da mu to povem. On se zasmije in pravi: »Beži no, beži! Železnice se ne zidajo kar takole. Ti tega ne veš in tudi vedeti ne moreš, jaz pa vem« — te besede so bile njegova stereotipna in čisto rabljena fraza — »predno do zidave pride, bo še veliko Ljubljance poteklo. Nič si nikar ne delaj iluzij. Železnice še ne boste tako kmalu zidali.«

Nisem mu ugovarjal, dasi sem videl, da se hoče je kot vsevedež nekam važnega delati. Sicer pa nisem izključeval, da bi me ne bili v ministrtvu hoteli le potolažiti in se me za nekaj časa odkrižati. Kmalu se je pa pokazalo, da se je Murnik vendarle zmotil. Kake tri ali štiri dni na to ga namreč srečam na frančiškanskem mostu. Ko me zagleda, me že od daleč z roko vabi k sebi. — »Ti,« pravi mi, ko se mu približam, »vrhniško železnico boste pa vendarle zidali. Razpis je že tukaj.«

In tako je bilo. Danes, ko železnica že nekaj let vozi, pa se vidi, kako resnično je v železniških krogih razširjeno mnenje, da vsaka železnica sama od sebe ustvarja promet. Kako so se nam smejali, ko smo jo zidali, češ, saj ne boste imeli kaj voziti! Sedaj pa se že pokrivajo obratni stroški in promet narašča od leta do leta.

8./III. 1913.

19. Javni spomeniki.

Ko sem — še mlad dijaček — takorekoč požiral Prešernove poezije, napravile so name najmogočnejši vtis vrstice iz uvoda h »Krstu pri Savicic«:

»Največ sveta otrokom sliši Slave.
 Tje bomo našli pot, kjer nje sinovi
 Si prosto vol'jo vero in postave.«

Kar streslo me je. Na mizo sem položil knjigo in zastrmel v daljavo. Zdelo se mi je, da se mi je odprl pogled v bajno, s čudovitimi solnčnimi žarki obliko pokrajino. Neizbrisno so se mi koj prvokrat vtisnile te vrstice v spomin. In ponavljal sem si jih neshetokrat in ob raznih prilikah. Največkrat pa, ko so se mi krčile pesti zaradi ponižanja, katero smo v narodnem oziru prenašati morali od avstrijske državne uprave. Ob takih prilikah prikazoval se mi je naš veliki pesnik kakor Mozes, ki s svojo povzdignjeno desnico kaže pot v zaslanjane daljave.

Ni torej čugo, da sem kasneje, ko sem se izprehajal po Ljubljani, začutil sramoto, da naš veliki pesnik in klicar nima v njej spomenika. Saj sem se zavedal, da bi tak spomenik bil reprezentativnega, pa tudi prav velikega pomena. Zato sem takoj,

ko je bilo končano nabiranje prispevkov za »Narodni dom«, sprožil misel postavitve dr. Prešernovega spomenika, sestavil v ta namen odbor in začel zbirati prispevke.

Neizrekljivo me je veselilo, ko sem videl, kako dobro pojmuje naš narod, kaj je velikemu Prešernu dolžan. Za nobeno stvar se ni še pri nas s tako lahkoto zbiralo, ko za ta spomenik. Ni fraza, ampak gola istina, ako rečem, da so ljudje kar tekmovali, da prineso svoje prispevke. In kako vzpodbudljiva pisma je odbor dobival! V prav kratkem času je bilo že mogoče razpisati natečaj za spomenik in poleti 1905. je bil ta spomenik ob ogromni udeležbi našega — v tem slučaju res hvaležnega naroda — svečano odkrit.

Počastit spomin našega velikana pa so prihiteli tudi naši češki, hrvatski in srbski bratje v prav obilnem številu. Poseben sijaj je slavnosti dodajala prisotnost oficijelnih odposlanstev glavnih in stolnih mest: Prage, Zagreba in Belega grada pod predvoditeljstvom županov. Zlasti velikega pomena je bilo odposlanstvo srbske prestolice. Mestno županstvo ljubljansko je pač z županoma Prage in Zagreba imelo stike že od prej. Z županom belograjskim navezalo jih je še le o tej priliki.

Pri postavljanju Vodnikovega spomenika je imel odbor skrbi, kako pokriti nedostatek zbirke. Pri Prešernovem je odboru denarja preostalo, tako da ga je nekaj mogel oddati v neko drugo narodno svrhu. Kadar grem sedaj mimo tega spomenika, navdaja me neko tiho zadovoljstvo. Nič za to, da so ljudje, ki vse bolj vedo in znajo, napadali mene, odbor in mojstra Zajca. Spomenik je tu. On dela čast narodu, ki ga je postavil; kaže zunanjemu svetu, kako da smo Slovenci kulturen narod, ki pozna hvaležnost do velikih svojih mož, in mu obenem svedoči, da tudi, kar se oblikovalne umetnosti tiče, stopamo na tekmovalno poprišče. Ta spomenik more pa z zadovoljstvom navdajati tudi mojstra Zajca zato, ker so se profesorji na dunajski akademiji oblikovalnih umetnosti, ki imajo svetoven sloves, izrekli o njem jako pohvalno. Ko bi bila Ljubljana čakala ljudi, ki vse bolj vedo in znajo, bi bržkone še danes ne imela Prešernovega spomenika.

(Dalje prihodnjič.)

GOSPODARSKE VESTI.

Obligatorično označbo za steklenice so vpeljali na Angleškem. Zapisano mora biti, kje so doma. To gre proti nemškim in češkoslovaškim izdelkom.

Francoška avtomobilna družba Peugeot je sklenila zvišanje glavnice od 90 na 190 milijonov frankov in je pooblastila upravni svet, da jo lahko zviša še nadalje do 250 milijonov frankov.

Francoška trgovska bilanca izkazuje za prvih sedem mesecev t. l. 30.375 milijonov frankov uvoza in 29.190 milijonov frankov izvoza. Lanski dve številki za isto dobo sta 31.116 in 31.330 milijonov frankov.

Poravnalno in konkurzno kvoto v Češkoslovaški sta pravosodno in trgovsko ministrstvo sporazumno reformirali tako, da znaša minimalna kvota pri poravnalnem postopanju 40 odstotkov, pri konkurznem postopanju pa 10%.

Rusom bodo poslali Avstriji večje dobave v znesku 692.000 dolarjev. Od te vsote gre 515.000 dolarjev na dobave z dveletnim kreditom, ostalo pa na štiri letne kredite. Z jamstvom dunajske občine napravljene kupčije bodo dosegle s temi dobavami znesek 3.510.000 dolarjev.

Nemški eksport surovega jekla je dosegel v juliju 312.000 ton in je presegal s tem dovoljeni kontigent za 12.000 ton. Zato je mednarodna zveza jekla nemške industrije opozorila, naj v avgustu in septembru pazijo, ker se četrtletni kvantum 900.000 ton nikakor ne sme prekoračiti. Za avgust je ta opomin prišel seveda malo prepozno.

Mednarodna liga zvez samostojnih trgovskih zastopnikov v Amsterdamu bo priredila svoj prvi kongres v dneh od 18. do 22. oktobra na Dunaju.

Vmesne bilance berlinskih velebank kažejo za konec julija v nasprotju s polletnimi bilanci dvig debitorjev in kreditorjev. Kreditorji izkazujejo 8783 milijonov mark, debitorji pa 4630 milijonov mark. Lombardi so se znižali na 697 milijonov mark. V Zvezi z dvigom kreditorjev je poslabšanje likvidnosti na 54,7 odstotkov.

Obe veliki plzenski pivovarni, Prva plzenska d. d. pivovarna in Meščanska pivovarna, sta se začeli pogajati glede interesne skupnosti. Na formalno fuzijo pa po obojestranskih zagotovilih ne mislijo.

Pridelek pšenice na Poljskem bo po poročilu poljskega državnega statističnega urada letos isti kot lani, in odpadejo s tem vse nasprotno pesimistične vesti.

TRŽNA POROČILA.**MARIBORSKO SEJMSKO POROČILO.**

Prignanih je bilo: 12 konjev, 12 bikov, 168 volov, 349 krav in 16 telet, skupaj 557 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 28. avgusta 1928 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 7-50 do 8 Din, poldebili voli 6-75-7, biki za klanje 6-50-7-50, plemenske krave 6-6-50, krave za klobasarje 4-25-5-50, molzne krave 5-25-6-25, breje krave 5-25-6-25, mlada živina 5-50 do 8 Din. Prodalo se je 293 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 58, v Italijo 24 komadov. Mesne cene: volovsko meso I. in II. vrste, meso od bikov, krav, telic 10 do 18 Din kg, telečje meso I. in II. vrste in svinjsko meso sveže 15-30 Din za kg.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. — Mašinsko odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. septembra t. l. ponudbe glede dobave 450 komadov lopat; do 12. septembra t. l. glede dobave 75 kg sveč, 3000 kg mila in 1500 kg loja. — Gradbeno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. septembra t. l. ponudbe glede dobave telefonskega materiala, gorilcev in nalučnikov. — Saobračajno-komercijelno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 17. septembra t. l. ponudbe glede dobave 15.000 škatlic vžgalic; do 18. septembra t. l. glede dobave santinobra, politur-laka, salmijaka, hrastove lazure in vrvic za signalne robove in piščalke. (Predmetni pogoji so na vpogled pri posameznih odeljenjih.) — Direkcija državnega rudnika v Brezi spre-

jema do 12. septembra t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg ovsu. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 17. septembra t. l. ponudbe glede dobave pisarniških potrebščin. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 20. septembra t. l. ponudbe glede dobave električne centrifugalne sesalke. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 15. septembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave železnega materiala; dne 17. septembra t. l. pa glede dobave betonskih cevi. — Dne 18. septembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave vrvi, čopičev, barv, krede, svinčnikov, spojnic, črnila, pečatnega voska. — Dne 18. septembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave centrifugalne sesalke; dne 20. septembra t. l. pa glede dobave 600 komadov stolov iz upognjenega lesa. — Dne 14. septembra t. l. pri Intendanturi Kosovske divizijske oblasti v Prištini glede dobave 10.000 kg masti. — Dne 17. septembra t. l. pri štabu 40. pešadijskega polka »Triglavskega« v Ljubljani glede dobave živil (testenine, riž, zdrob, fižol, krompir, sladkor, čebula, kava, olje, kis itd.). — Dne 17. septembra t. l. pri Komandi 45. pešadijskega polka v Mariboru glede dobave živil (fižol, krompir, riž, testenine, zdrob, moka, čebula, olje, kis, čaj, kava, sladkor, sir itd.). — Dne 17. septembra t. l. pri Intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 16.750 kg masti. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled. — Dne 7. septembra t. l. se bo vršila pri Inženerskem odeljenju Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu ofertalna

licitacija glede oddaje električne instalacije. — Dne 8. septembra t. l. v pisarni II. pešadijske podoficirske šole v Bileči glede dobave 10.000 kg fižola, 10 tisoč kilogramov krompirja, 10.000 kg sladkega zelja, 7000 kg riža in 4000 kg čebule. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah.) — Dne 20. septembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 200.000 kg portland-cementa, 45.000 kg negašenega apna, 43.000 komadov opeke, 10.000 komadov umetnega škrlja ter glede dobave pisarniškega papirja in lepenke. (Pogoji so na vpogled pri občem odeljenju te direkcije.)

Dobave. Saobračajno-komercijelno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. septembra t. l. ponudbe glede dobave 2000 komadov signalnih zastavic in 5000 komadov nalučnikov; do 15. septembra t. l. glede dobave 1000 kg pralnega mila. — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 10. septembra t. l. ponudbe glede dobave 5 priljaznih vozičkov. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 22. septembra t. l. ponudbe glede dobave 150 kg snažilne volne in 2000 komadov vžgalnih kamenčkov. — Direkcija državnih rudarskih preduzečev v Sarajevu sprejema do 22. septembra t. l. ponudbe glede dobave 1 tovornega avtomobila in razne oprave (omare, postelje, stoli, mize, žimnice, žični vložki, perje za blazine, blago za žimnice in blazine, pljuvalnike, zavese itd.). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 13. septembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 1 blok-naprave; dne 18. septembra t. l. pa glede dobave gradbenega materiala. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled. — Dne 21. septembra t. l. se bo vršila pri Mašinskem odeljenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 2700 komadov lopat. (Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.)

MALINOVEC

in druge brezalkoholne pijače, naravne, brez esenc, brez saharina in kemikalij, iz svežega sadja in grozdja
RUDOLF NIEFERGAL
MARIBOR, Koroška cesta št. 1

J. & R. Pfrimer trgovina z vinom
Maribor

MERMOLJA IN DRUG ŠT. ILJ PRI MARIBORU

Proizvaja in razpošilja konzervirane kumare (krastovce) v kisu in slani vodi, v petlitrskih steklenicah in sodih od 25 l do 150 l.

Sana
tovarna čokolade in bonbonov
Hoče
priporoča svoje prvovrstne izdelke

Bučno olje

pristo in prvovrstno priporoča

J. HOCHMÜLLER
tovarna bučnega olja

MARIBOR

Pod mostom 7 (desni breg).

Pugel & Rossmann

veletrgovina z vinom

Maribor, Trg svobode 3

VELETRGOVINA

kolonijalna in specerijske robe

IVAN JELAČIN

LJUBLJANA

Zaboga sveže prazne kave, mlačni čaj in rudnični voda.

Točne in solidne potrebe!

Zahovajte cenik!

Pristal in pravi Kavčičev in pravi

Rastlinski želodčni liker

znan in proslavljen kot zanesljivo zdravilo za nad 20 let, izdeluje in dobavlja

EDINOLE

Rastlinska destilacija »FLORIAN« (Izdolovalec Edmund Kavčič) družba z o. z. v Ljubljani Gosposvetska cesta št. 13 (Kollaz)

Vaska pristna steklenica je opremljena z originalnim podpisom: Za pristnost jamči:

Edmund Kavčič
vsebuje se ponarede, ki se prodajajo namesto pristnega Kavčičevega »Floriana«!

Tovarna perila

„Triglav“

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 8

nasproti hotela Strukelj

PRIPOROČA

veliko izberu moškega perila po konkurenčnih cenah izdeluje se tudi po naročilu

KUVERTA

Tvornica kuvert in konfekcija papirja

LJUBLJANA

Vožarski pot št. 1

- DRUŽBA Z O. Z. - Karlovska cesta št. 2

Najboljša so še vedno

PUCH-KOLESA

Solidne cene! Plačljivo tudi na obroke!

IGN. VOK, Ljubljana-Novo mesto

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA
TRG.-IND. D. D. Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih listkov. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice itd. * LASTNA KNJIGOVESNICA. * TELEFON. ŠT. 2552. GREGORČIČEVA 23